

Fjärde söndagen i Stora fastan, Midfastosöndagen

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
F. D:n Franciskus Urban

Livets bröd – det stora brödundrets söndag (Modern Kyrkans dag)

2 Kung. 4:42-44; Gal. 4:21-31; Joh. 6:1-15; Jes. 66:10-11a - Ps. 122:1-2, 6-9

Systrar och bröder i Kristus!

Jag har hälsningar med mig från församlingen i Stockholm – om frid och glädje i Herren Kristus och om uthållighet i fastan. Jag var där uppe förra helgen för vår framväxande skaras räkning och kunde berätta om vår gemenskap. Glädjen var stor.

Jag hade också förmånen att få predika i vår moderförsamlings katedral. Temat då, för en vecka sedan, var kampen mot ondskan, och jag slås idag över kyrkoårets rikedom och skiftningar. Idag, mitt i Stora Fastan, är en glädjefest och vi läste i inledningen ur Jesaja:

Gläd er och fröjda er, ni som var bedrövade, *
att ni må jubla och mättas av hennes härlighets rikedom

Temat idag, denna glädjesöndag (Laetare betyder fröjda, gläd dig) är livets bröd. Och bröd handlar om livets nödtröft på flera plan. Men innan vi ger oss i kast med maten – den jordiska och själsliga – vill jag stanna upp vid kyrkoåret och hur viktigt det är. Både andligt och pedagogiskt.

I tisdags var jag inbjuden att prata med unga konfirmander och berätta om min tro och hur den gestaltas i det dagliga livet. Min tanke då var att inte börja med att berätta om fastan trots att vi är mitt uppe i den; inte börja berätta om bönen eller starta med vikten av att försöka vara en god människa. Nej, jag ville börja i frågan *Varför*. Varför fasta, varför bön, varför goda handlingar. Och då hamnar man i skapelseberättelsen och meningen med livet. Sånär började berättade jag för konfirmanderna:

”Människan, jag och du, är skapad till Guds avbild. Guds syfte (målet) med människan är att hon, du och jag, skall bli gudomliggjord. Vägen till målet handlar om att söka och fördjupa Gudsrelationen och sträva mot *theosis* (gudomliggörelsen). Det som står mellan mig och vägen; mellan mig och Gud, är bortvändheten, synden, det vill säga människans viljestyrda handlingar vilka stör och förstör relationen med Gud. Det som däremot står till buds på vägen är Kristus som är Gud som blev människa för min skull; som besegrade döden; tog på sig världens (min) skuld; som visar vägen och är vägen till gemenskap med Gud.”

Och nu kommer kyrkoåret, för jag fortsatte:

”Herren Kristus instiftade Kyrkan som ett hem. Utan den går jag fel väg. Utan Modern, Kyrkan, får jag ingen näring. Utan Henne finns ingen som kan förmedla mysterierna och kunskapen om frälsningen. Med denna ram anpassas livet och vardagen; i glädje och sorg, i stiltje och storm.”

Fjärde söndagen i Stora fastan, Midfastosöndagen

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
F. D:n Franciskus Urban

Och med ens får hela det kristna livet en botten. Man frågar inte längre varför skall jag fasta, utan hur gör jag?. Frågan är inte längre om jag skall bedja och till vem, utan hur ofta? Att leva sitt liv i kyrkan blir med ens fullständigt självklart och kyrkoåret är den kalender man lever efter. Kyrkoåret fungerar som skyltarna längs vägen, såväl spirituellt som pedagogiskt.

Under fastan fram till påsk, följer vi Jesus på väg till Jerusalem. Genom frestelser och prövningar, i kamp med det världsliga och i under och glädje. Han har nu, tillsammans med lärjungarna, uppehållit sig en tid runt galileiska sjön och samlat mycket människor runt sig var helst han har kommit. Att han rör sig runt sjön är ingen slump eftersom det var där människor var. Han var i ständig rörelse; samlade folk och förkunnade. Men han drog sig också undan för att få tid att vara själv med Fadern. Just idag hade det samlats omkring fem tusen personer runt honom och de började bli hungriga. Och så räckte fem kornbröd. De delades och det blev över.

Bröd, rent språkligt, är ett intressant ord. Från latinets *panis* kommer italienskans *pane*. Från samma grund har vi på svenska ordet *kompis* som kommer från *kumpan* (com pane), med bröd. Den jag delar bröd med, helt enkelt. Att dela bröd; att dela en måltid är något djupt mänskligt. Och hur ofta har vi inte varit oroliga över att det som ställs fram inte skall räcka, men förundrats över hur det tillgängliga faktiskt räcker – är tillräckligt.

I evangelietexten finns två dimensioner. Dels det lekamliga, jordiska, materiella; det som broderligt delas. Dels det andliga, himmelska och själsliga. För vad Jesus litet längre fram i texten säger är: "Jag är livets bröd. Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta."¹

Hur skall vi då tolka dagens texter?

Den gammaltestamentliga texten kan, vid en första anblick, tyckas handla om samma sak som evangelietexten – att en viss mängd mat som vid första anblick inte kommer att räcka, ändå gör det. Att brödundret på Jesu tid bara handlar om graden, eller skalan, av förhållandet mellan mängden bröd och antalet människor som skulle utspisas. Budskaket i så fall skulle bli rent moralisk: dela med dig av det du har. Och det är ju vackert.

Den verkliga skillnaden ligger dock i vad Paulus skriver i sitt brev: skillnaden mellan lagens förbund och löftets. Skillnaden mellan det gamla och det nya. Och skillnaden är Jesus Kristus, Gudamänniskan. Jesus säger till dem som misstor honom: "Amen, amen säger jag er: Det är inte Mose som har gett er brödet från himlen, utan det är min Fader som ger er det sanna brödet från himlen. Guds bröd är det bröd som kommer ner från himlen och ger världen liv."²

Det är han som är brödet. Livets bröd; det vi lever av. Och det inte bara räcker; det är i överflöd. Detta är så ofattbart att det enda sättet att få människor att förstå är att låta under ske; under som pekar på att han är Guds son. Det är inte undren i sig som är det viktiga – hur ofta bannas inte de som frågar efter tecken! Nej, undren pekar på det som är större. Kristus

¹ Joh 6:35

² Joh 6:32-33

Fjärde söndagen i Stora fastan, Midfastosöndagen

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
F. D:n Franciskus Urban

har också kommit för att förlåta våra synder. Och på samma sätt är förlåtelsen något oerhört och i många stycken ofattbart. De under och helande handlingar Jesus utför är inte viktiga i sig – de pekar på det som är större: att han är Guds son och har kommit med förlåtelsen. Med det nya livet.

Jesus säger själv precis detta: ”Ni söker mig inte därför att ni har sett tecken, utan därför att ni fick äta av bröden och blev mätta.”³ Alltså, det är inte under och helande han vill att vi skall ha för ögonen. Se bortom dessa och ha fokus på det som mättar. Han säger vidare: ”Arbeta inte för den mat som tar slut utan för den mat som varar och ger evigt liv och som Människosonen skall ge er.”⁴ Alltså, spring inte benen av er för det förgängliga, det fåfänga, det ytliga utan kom till mig som ger er evigt liv. ”De frågade honom: ’Vad skall vi göra för att utföra Guds gärningar?’ Jesus svarade: ’Detta är Guds gärning, att ni tror på den som han har sänt.’”⁵

Detta är skillnaden mellan det gamla och det nya. Men det är inte bara en historisk realitet, utan gäller också idag; förhållandet mellan den gamla människan och den nya. Den gamla människan är alltså inte gammelmormor utan jag och du innan vi valde att följa Kristus Jesus.

Och var får vi kunskap om detta? Var i detta liv får vi höra om Herren? Var tränas vi i att skåda Gud?

Som jag sa till konfirmanderna jag träffade i tisdags: Kyrkan borde vara den plats där vi får denna kunskap, får höra evangelium, träna våra hjärtan att stå emot den förgängliga, fåfänga och ytliga världen. Vi skall inte vända den ryggen. Vi skall inte fördöma våra medmänniskor. Nej, vi skall leva som lärjungar och exempel. Och vi skall ta striden mot ondskan, varhelst den dyker upp! Men var tränas vi i detta idag?

Vi skall inte avsäga oss glädje. Vi skall inte falla för hårdhet och bitterhet. Men var hittar vi det ljuset och den inspirationen idag?

Kristi Kyrka borde vara var vi av nåd får allt detta. Inte på nåder! Det är inte vad det handlar om. Överflöd ges aldrig på nåder; och överflöd är löftet!

Kristi Kyrka, den Enda Heliga katolska Kyrkan, är platsen där livets bröd delas och förmedlas. Det är här, i gemenskapen – i måltidsgemenskapen, både den eukaristiska och den lekamliga – som vi lär oss att inte gå vilse. Det är härifrån vi sänds ut i världen och vardagen som döpta. Det är hit vi kommer tomma, för att andas ut igen; ut i vardagen. Detta är lungan, detta är hjärtat. Det är härifrån allt pulserar. Och det bygger på Kristi kropp; på bröd.

Gläd er och fröjda er, ni som var bedrövade, *
att ni må jubla och mättas av hennes härlighets rikedom

³ Joh 6:26

⁴ Joh 6:27

⁵ Joh 6:28-29